

Ομιλία Γιάννου Παπαντωνίου

**στην ημερίδα που διοργανώνουν
το Ελληνο-Τουρκικό Επιμελητήριο Βορείου Ελλάδος
το Κέντρο Ερευνών Προοδευτικής Πολιτικής
και το Foreign Economic Relations Board της Τουρκίας**

με θέμα:

«Ελληνοτουρκική Οικονομική Συνεργασία»

Ξενοδοχείο Μακεδονία Παλλάς

Πέμπτη 9 Δεκεμβρίου 2010

Η ενίσχυση, τα τελευταία χρόνια, της ελληνοτουρκικής συνεργασίας αποτελεί μια εντυπωσιακή εξέλιξη στις διεθνείς σχέσεις και, ιδιαίτερα, στις διμερείς σχέσεις των δύο χωρών. Πέρα από την πολιτική βούληση, η αναβάθμιση των σχέσεων οφείλεται σε μεγάλο βαθμό στην ανάπτυξη των οικονομικών δεσμών και στην ενίσχυση της επιχειρηματικής συνεργασίας. Η διαμόρφωση μιας συναντίληψης για την κοινότητα των συμφερόντων ανάμεσα στις δύο χώρες και την ύπαρξη αναξιοποίητων ευκαιριών δημιουργίας πλούτου λειτούργησε καταλυτικά για την ανάληψη πρωτοβουλιών και από τις δύο πλευρές στο εμπόριο, τις επενδύσεις καθώς και άλλους τομείς οικονομικής δραστηριότητας.

Η οικονομική συνεργασία δεν ανέμενε την επίλυση των πολιτικών διαφορών που μας χωρίζουν, στην Κύπρο και τις διμερείς σχέσεις. Ευνοήθηκε, ασφαλώς, από το θετικό πολιτικό κλίμα που διαμορφώθηκε, με κοινή προσπάθεια, τα τελευταία χρόνια. Δεν συμβάδισε, όμως, με μια διαδικασία σταδιακής αντιμετώπισης των πολιτικών προβλημάτων, τα οποία παραμένουν εμπόδιο στην παραπέρα ανάπτυξη των σχέσεων.

Μπορεί να υποστηριχθεί ότι οι οικονομικές σχέσεις έχουν αποκτήσει μια ανεξαρτησία που επιτρέπει την αυτοδύναμη εξέλιξή τους. Αυτή η ανεξαρτησία τελεί, πάντως, υπό προϋποθέσεις. Ενδεχόμενη υποτροπή των αποτελεματωμένων προβλημάτων μπορεί να υπονομεύσει, μέσα από τη δημιουργία εντάσεων, την πρόοδο που έχει επιτευχθεί. Από την άλλη πλευρά, υπάρχουν προσοδοφόρες οικονομικές δυνατότητες, ιδιαίτερα στους τομείς της ενέργειας, του χρηματοπιστωτικού συστήματος αλλά και του τουρισμού, που μπορούν να αξιοποιηθούν αν εξασφαλιστεί σημαντική πολιτική ώθηση. Η ώθηση αυτή προϋποθέτει την επίλυση των πολιτικών προβλημάτων και τη δημιουργία συνθηκών για ένα νέο ξεκίνημα στις ελληνοτουρκικές σχέσεις.

Η σημερινή συγκυρία παγκόσμιας και ευρωπαϊκής κρίσης δημιουργεί μεγάλες ευκαιρίες αναδιάταξης πολιτικών και οικονομικών συσχετισμών στην περιοχή μας. Οι χώρες τη Νότιας Ευρώπης πιέζονται από την κρίση χρέους και τις δυσλειτουργίες της Ευρωζώνης που, προς το παρόν, δεν εμφανίζεται ικανή να εξασφαλίσει συνθήκες επιστροφής στην ανάπτυξη. Η έξοδος από την κρίση απαιτεί σημαντική ενίσχυση των υπερεθνικών ευρωπαϊκών θεσμών, με αντίστοιχο περιορισμό των εξουσιών των εθνικών αρχών. Οι χώρες του πυρήνα της Ευρωζώνης, και ιδιαίτερα η Γερμανία, δεν φαίνονται πρόθυμες να κινηθούν δυναμικά προς αυτήν την κατεύθυνση, με κίνδυνο να οδηγηθούν οι περιφερειακές χώρες σε μακρά περίοδο οικονομικής στασιμότητας. Από την πλευρά της, η Τουρκία έχει αναπτύξει ισχυρή δυναμική και μετέχει πλέον στην ομάδα των είκοσι ισχυρότερων οικονομιών του πλανήτη. Είναι φυσιολογικό, αν όχι αναπόφευκτο, να μην περιοριστεί στην ανάπτυξη των οικονομικών σχέσεων με τους παραδοσιακούς εταίρους της στην Ασία και τον Αραβικό κόσμο, αλλά να στραφεί και στις αγορές των ευρωπαϊκών χωρών που είναι σε θέση να ανταποκριθούν στις εξαγωγικές της ανάγκες. Η επιμονή, παρά τα εμπόδια που προβάλλονται, στην προσπάθεια ένταξης στην Ευρωπαϊκή Ένωση υποδηλώνει τη βούληση να κινηθεί προς αυτήν την κατεύθυνση.

Τα συμφέροντα της Ελλάδας και της Τουρκίας συμπίπτουν σήμερα σε μεγαλύτερο βαθμό σε σχέση με οποιαδήποτε άλλη περίοδο της πρόσφατης ιστορίας μας. Οι δυσκολίες που αντιμετωπίζει η Ευρωζώνη ωθούν την Ελλάδα στην αναζήτηση νέων αναπτυξιακών ερεισμάτων, ενώ ο εξαγωγικός δυναμισμός της Τουρκίας αναζητεί ευρωπαϊκές διεξόδους.

Είναι ευθύνη των ηγεσιών των δύο χωρών να κατανοήσουν τις δυνατότητες και να αξιοποιήσουν τις ευκαιρίες που διαμορφώνονται. Πρέπει να δοθεί νέα ώθηση στην επίλυση των πολιτικών προβλημάτων και, παράλληλα, να εντοπιστούν συγκεκριμένοι τομείς για ανάπτυξη νέων συνεργασιών και αναβάθμιση των οικονομικών σχέσεων.

Η Βόρειος Ελλάδα και ο επιχειρηματικός της κόσμος υπήρξαν πάντα πρωτοπόροι στην ανάληψη προσπαθειών ανάπτυξης της συνεργασίας ανάμεσα στις δύο χώρες, ακόμα και σε περιόδους κατά τις οποίες τέτοιες πρωτοβουλίες αντιμετωπίζονταν με καχυποψία. Οι προσπάθειες τους έχουν σήμερα δικαιωθεί. Πρέπει, όμως, να συνεχιστούν, με μεγαλύτερη ακόμα ένταση, για να ανοίξουν νέοι δρόμοι ανάπτυξης και να διαμορφωθούν νέα πεδία ευημερίας για τους λαούς των χωρών μας.